

13.2.2019

VN/538/2019

Jakelussa mainitut

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende EU:N JÄTESÄÄDÖSPAKETIN TÄYTÄNTÖÖNPANOVA VALMISTELEVAN TYÖRYHMÄN ASETTAMINEN

Asettaminen

Ympäristöministeriö asettaa työryhmän valmistelemaan ehdotuksen tarvittavien lainsäädäntömuutosten keskeisistä linjauksista EU:n jäte-, pakkausjäte-, kaatopaikka-, romuajoneuvo-, sähkölaiteromu-, paristo- ja akkudirektiiviin tehtyjen muutosten täytäntöönpanemiseksi.

Toimikausi

15.2.2019 – 30.6.2019

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on:

- ehdottaa tarvittavat ohjaukset, joiden avulla voidaan parhaiten saavuttaa direktiivimuutoksissa asetetut uudet yhdyskuntajätteiden ja pakkausjätteiden kierrätystavoitteet;
- ehdottaa jätteiden synnyn ehkäisyn ja uudelleenkäytön edistämiseksi tarvittavia toimia;
- ehdottaa keinoja, joilla toteutetaan direktiivimuutoksessa säädetyt tuottajavastuun vähimmäisvaatimukset;
- arvioida jätteeksi luokittelun päättymistä ja sivutuotteita koskevia lainsäädäntötoimia, joilla voidaan selkeyttää hyvälaatuisten jäteperäisten materiaalien ja sivutuotteiden käyttöön liittyviä hallinnollisia menettelyjä;
- arvioida keskeiset jätekirjanpitoa ja -raportointia koskevat lainsäädäntötoimet, joita tarvitaan kierrätystavoitteiden toteutumista koskevien EU-raportointivelvoitteiden täyttämiseksi;
- ehdottaa tarvittavia lainsäädäntömuutoksia vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden jäljitettävyyden parantamiseksi; ja
- arvioida mahdollisuuksien mukaan muita kuin EU:n jätesäädöspaketista johtuvia keskeisiä jätelainsäädännön muutostarpeita.

Työryhmän tulee työssään ottaa erityisesti huomioon valtioneuvoston ja ympäristöministeriön rahoituksella jo toteutetut tutkimus- ja kokeiluhankkeet, joissa on selvitetty tarvittavia ohjauskeinoja, Euroopan komission varhaisvaroitusraportin suositukset Suomelle sekä komissiossa valmisteilla olevat jätedirektiivien säännöksiä täydentävät säädökset ja direktiivien toimeenpanoa tukevat ohjeet.

Ympäristöministeriö valmistelee työryhmän ehdotusten pohjalta lausunnoille lähetettävät luonnokset tarvittavista lainsäädäntömuutoksista.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Ympäristöneuvos Anna-Maija Pajukallio, ympäristöministeriö

Varapuheenjohtaja:

Ympäristöneuvos Riitta Levinen, ympäristöministeriö

Jäsenet ja varajäsenet:

Erityisasiantuntija Kirsti Huovinen, maa- ja metsätalousministeriö

Lääkintöneuvos Mikko Paunio, sosiaali- ja terveysministeriö

(varajäsen neuvotteleva virkamies Hanna Korhonen, sosiaali- ja terveysministeriö)

Neuvotteleva virkamies Mika Honkanen, työ- ja elinkeinoministeriö

(varajäsen hallitusneuvos Elise Pekkala, työ- ja elinkeinoministeriö)

Ympäristöneuvos Päivi Vilenius, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

(varajäsen ympäristöneuvos Päivi Määttä, Itä-Suomen aluehallintovirasto)

Ympäristöasiantuntija Esa Kuitunen, Keski-Suomen ELY-keskus

(varajäsen ylitarkastaja Tarja Anttila, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus)

Johtava tuottajavastuuvalvoja Teemu Virtanen Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, tuottajavastuuviranomainen

(varajäsen ylitarkastaja Johanna Alakerttula, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus)

Toimialapäällikkö Anna Vainikainen, Elintarviketeollisuusliitto ry

(varajäsen johtaja Heli Tammivuori, Elintarviketeollisuus ry)

Johtava asiantuntija Marja Ola, Kaupan liitto

(varajäsen asiantuntija Ilkka Nieminen, Kaupan liitto)

Pääsihteeri Juha Beurling, Kuluttajaliitto ry

(varajäsen kuluttajaekonomisti Paula Pessi Kuluttajaliitto ry)

Lakimies Minna Ojanperä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK

(varajäsen lakimies Leena Kristeri, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK)

Toimitusjohtaja Riku Eksymä, Suomen Kiertovoima ry

(varajäsen kehityspäällikkö Timo Hämäläinen, Suomen Kiertovoima ry)

Erityisasiantuntija Tuulia Innala, Suomen Kuntaliitto

(varajäsen lakimies Marko Nurmikolu, Suomen Kuntaliitto)

Hallituksen jäsen Pertti Sundqvist, Suomen luonnonsuojeluliitto
(varajäsen suojelupäällikkö Jouni Nissinen, Suomen luonnonsuojeluliitto)

Lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät

Toimitusjohtaja Juha-Heikki Tanskanen, Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy
(Varajäsen toimitusjohtaja Satu Estakari Mepak-Kierrätys Oy)

Toimitusjohtaja Juha-Pekka Salmi, Suomen Kuitukierrätys Oy (Tuottajayhteisöjen neuvottelukunnan (TYNK) edustaja)
(varajäsen asiamies Merja Helander, Suomen Keräystuote Oy)

Toimitusjohtaja Otto Lehtipuu, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry
(varajäsen asiantuntija Katja Moliis, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry)

Pysyvät asiantuntijat:

Neuvotteleva virkamies Tarja-Riitta Blauberg, ympäristöministeriö
Erikoistutkija Hanna Salmenperä, Suomen ympäristökeskus

Sihteerit:

Hallitussihteeri Ella Särkkä, ympäristöministeriö
Ylitarkastaja Eevaleena Häkkinen, ympäristöministeriö

Työryhmä voi asettaa jaostoja, joihin se voi kutsua myös muiden kuin työryhmässä edustettuina olevien tahojen edustajia. Työryhmä voi kutsua myös muita asiantuntijoita.

Työryhmän on kuultava tarpeellisessa määrin muita viranomaisia ja järjestöjä, joita asia koskee.

Tausta

EU:n jätesäädöspaketti, joka valmisteltiin osana EU:n kiertotalouden toimenpideohjelmalla, sisältää neljä direktiiviä, joilla muutetaan kuutta jätealan direktiiviä:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/851 jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta,
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/852 pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin 94/62/EY muuttamisesta,
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/850 kaatopaikoista annetun direktiivin 1999/31/EY muuttamisesta, ja
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/849 romuajoneuvoista annetun direktiivin 2000/53/EY, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista annetun direktiivin 2006/66/EY ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU muuttamisesta.

Direktiivimuutosten keskeisenä tavoitteena on tehostaa jätehierarkian (etusijajärjestys) noudattamista ja lisätä materiaalien resurssitehokasta käyttöä ja kierrätystä. Direktiivimuutokset tulivat voimaan heinäkuussa 2018 ja ne on pantava täytäntöön jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä 5.7.2020 mennessä.

Direktiiveissä asetetaan uudet, kunnianhimoiset tavoitteet yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätykselle sekä kaatopaikkakäsittelyn vähentämiselle. Tiukennetut kierrätysasteen laskentasäännöt lisäävät edelleen uusien tavoitteiden haasteellisuutta. Jäsenvaltiot veloitetaan myös toimiin jätteen

määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi, uudelleenkäytön edistämiseksi sekä vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden jäljitettävyyden parantamiseksi. Asetetuilla tuottajavastuun vähimmäisvaatimuksilla pyritään harmonisoimaan ja tehostamaan jäsenvaltioiden tuottajavastuujärjestelmien toimintaa ja lisäämään niiden vaikuttavuutta. Sivutuotteita ja jätteeksi luokittelun päättymistä koskevien säännösten selkiyttämällä on tarkoitus sujuvoittaa ja yhtenäistää jäsenvaltioiden käytäntöjä materiaalien luokittelussa jätteeksi. Direktiivien täytäntöönpanon raportointia virtaviivaistetaan, mutta samalla tiukennetaan ja laajennetaan merkittävästi jätetietojen raportointivelvoitteita.

Komissio valmistelelee parhaillaan useita jätedirektiivien säännöksiä täydentäviä säädöksiä muun muassa elintarvikkejätteen määrän mittaamisesta, kierrätysasteen laskentasäännöistä sekä raportoinnista ja jätetietojen laadunvarmistuksesta. Suuri osa näistä komission päätöksistä on direktiivien mukaan annettava viimeistään 31.3.2019. Lisäksi komissio laatii direktiivien toimeenpanoa tukevia ohjeita muun muassa tuottajavastuun vähimmäisvaatimuksista ja jätteiden erilliskeräysvelvoitteista.

Syyskuussa 2018 julkaisemassaan varhaisvaroitusraportissa (Early Warning) komissio tunnisti Suomen yhdeksi 14 jäsenvaltiosta, joiden arvioidaan olevan vaarassa jäädä yhdyskuntajätteen kierrätykselle asetetusta 50 prosentin kierrätystavoitteesta vuonna 2020. Komissio antoi suosituksia Suomelle toimista, joiden avulla kierrätystavoitteiden saavuttamista voidaan edistää. Suositukset koskivat muun muassa vastuiden selkiyttämistä, eri toimijoiden yhteistoiminnan parantamista, taloudellisen ohjauksen tehostamista sekä erilliskeräyksen lisäämistä.

Jätedirektiivien täytäntöönpanon tueksi on Suomessa viime vuosien aikana toteutettu valtioneuvoston ja ympäristöministeriön rahoituksella useita tutkimus- ja kokeiluhankkeita, joissa on selvitetty mm. tarvittavia ohjauskeinoja yhdyskuntajätteen kierrätyksen lisäämiseksi (KEIKKA 1 ja 2, JÄTEKIVA), erilliskeräyksen toteuttamisvaihtoehtoja (LAJITEHO, TELAKETJU), jätemaksujen kannustavuuden lisäämistä, uusien kierrätysasteiden laskentasääntöjen vaikutusta tiedonkeruuseen ja kierrätysasteisiin (LASSE) sekä jätteeksi luokittelun päättymistä koskevien menettelyjen selkiyttämistä.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmä tekee työn virkatyönä. Työryhmän menot maksetaan momentilta 35010101.

Asunto-, energia- ja
ympäristöministeri

Kimmo Tiilikainen

Neuvotteleva virkamies

Sirje Stén

JAKELU: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, pysyvät asiantuntijat ja sihteerit

TIEDOKSI: Maa- ja metsätalousministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Aluehallintovirastot/ ympäristöluvut -vastuualue
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, tuottajavastuuviranomainen

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Kaupan liitto
Kuluttajaliitto ry
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Suomen Kiertovoima ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen Pakkausierrätys RINKI Oy
Suomen Pakkausyhdistys ry
Suomen ympäristökeskus
Suomen Yrittäjät
Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta (TYNK)
Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry